

Omprioritering av utbyggnadsområden i VA-plan (antagen 2018)

Inledning

Hammarö kommun har som ambition att omprioritera och lyfta upp ett utredningsområde från nuvarande VA-plan (antogs 2018) som kan definieras som utbyggnadsområde enligt §6 i lagen om allmänna vattentjänster. De områden som prioriteras som utbyggnadsområde i antagen VA-plan ska planeras att byggas ut före år 2026.

Bakgrund

Hammarö kommun arbetade fram en VA-plan under åren 2015 till 2017 vilken antogs 2018. Dokumentet belyser VA-behovet för Hammarö kommun, både inom och utanför verksamhetsområdet. I stort sett all bebyggelse på Hammarö har delats in i mindre delområden och dessa har klassificerats enligt ett bedömningsystem. Varje delområde tillsätts ett poängvärde som ska beskriva behovet av och möjligheten till kommunalt VA.

VA-planen arbetades fram parallellt med Hammarö kommuns nya översiktsplan. Där försökte man harmonisera planerna men vissa sena ändringar i översiktsplanen hann inte tas med i VA-planen då VA-planen stod färdig innan översiktsplanen.

Sammanfattning

Arbetet med att utvidga Hammarö kommuns verksamhetsområde har redan påbörjats för vissa delområden. Följande delområden som ingår och beskrivs i nuvarande VA-plan har VA-enheten redan påbörjat arbete med; Norra Lindenäs, Hästviken och Hult.

Nästkommande delområde att utvidga VA-verksamhetsområdet till bör vara Södra Rud (även kallad Rud Laxdalen). I jämförelse mot övriga prioriterade utredningsområden är andel permanentboende betydligt högre här. Delområdet innehåller flest bebyggda fastigheter och har varit med i Hammarö kommunens planer på utbyggnad i närmare 15 år, men prioriterats ned av orsaker som inte VA-verksamheten kunnat påverka.

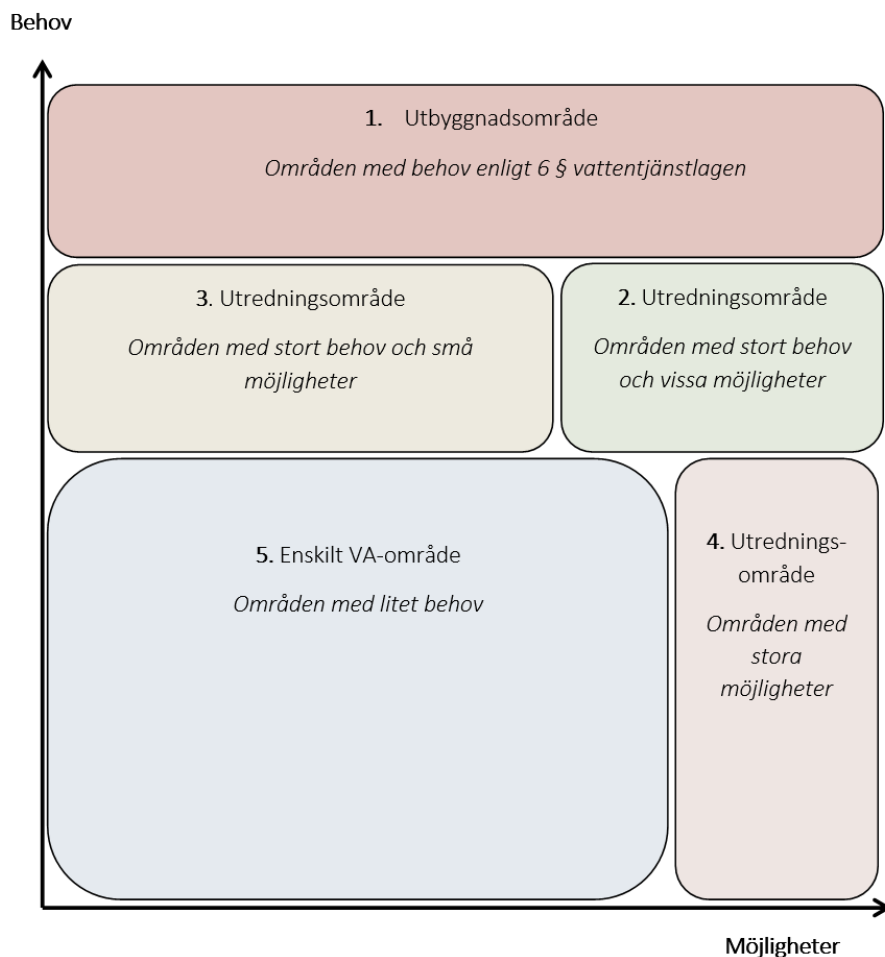
Övriga delområden i nuvarande VA-plan bör prioriteras om under nästa revision av VA-planen.

Diskussion

I följande avsnitt finns förklaringar av vissa begrepp som förekommer i VA-planen och en sammanställning samt motivering till prioritering av delområdena.

Definitioner

Centralt för värderingen av delområden är deras behov och möjligheter. Behovet kommer alltid först. Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vatten eller avlopp för ett delområde ska kommunen se till att utvidga verksamhetsområdet för VA. Är behovet inte så stort men möjligheterna till anslutning goda kan ett område prioriteras över ett annat med sämre möjligheter. Nedanstående diagram ska illustrera i vilka typområden delområden ska kategoriseras inom.

Utbyggnadsområde

Områden som klassas som utbyggnadsområden utgör förslag för vilka områden som skall anslutas till verksamhetsområdet för allmänt VA inom en relativt kort sikt.

Kommunfullmäktige avgör slutligen huruvida dessa verksamhetsområden kommer att upprättas. Aktuella insatser i utbyggnadsområden är beroende av områdets läge.

Utredningsområde

I förslag till utredningsområden finns ett vidare behov av utredning för att påvisa huruvida de miljö- och/eller hälsomässiga förhållandena är sådana att det krävs ett kommunalt ansvar enligt 6 § vattentjänstlagen eller om tillfredsställande VA-försörjning är möjlig att uppnå med enskilda eller gemensamma VA-anläggningar. Dessa utredningar kan omfatta

förutsättningar för att upprätta kommunalt VA vilket exempelvis kan bedömas genom kapacitetsutredningar på reningsverk, vattenverk, vattentäcker och VA-ledningar. Råvattnets kvalitet och kvantitet kan även behöva undersökas samt de befintliga VA-anläggningarnas standard.

Delområdena kan klassas som utredningsområden i många år. Utredningar för att fastställa huruvida delområdena skall klassas som VA-utbyggnadsområden eller enskilda VA-områden skall prioriteras efter områdestypens rangordning.

Behov

Alla områden får en poäng som ska motsvara det behov ett område har av en kommunal VA-anslutning. Parametrar som påverkar poängen är exempelvis andel enskilda avlopp äldre än 15 år, hur många grannar inom 50 m en fastighet har, mm.

Möjlighet

Är en sammanvägning av två parametrar, närmaste avstånd till befintligt verksamhetsområde samt bebyggelsestäthet. Möjlighet är ett mått på hur enkelt det är att utvidga verksamhetsområdet till ett delområde.

Högst prioriterade område enligt VA-plan

De områden som legat högst prioriterade i nuvarande VA-plan är följande.

Mörudden, Hästviken, Södra Lindenäs, Östanås, Bena, Norra Lindenäs, Södra Rud, Getingberget, Hammarsudde, Västra Skagsholmarna och Västra Skagene. Utav dessa är det Mörudden och Hästviken som pekats ut som utbyggnadsområden medan resten varit utredningsområden.

Hammarö kommun är en aktiv kommun under ständig förändring och mycket har hunnit hända efter tiden då VA-planen tagits fram. I arbetet med att se över prioriteringsordningen kommer fokus läggas på utbyggnadsområden och utredningsområden som har behovspoäng på mer än 3,0. Västra Skagsholmarna och Västra Skagene har ett behovspoäng som inte når över 3,0.

Följande utbyggnads- eller utredningsområden har redan tillgång till kommunalt VA eller så har Hammarö kommun påbörjat arbete med att ansluta dem: Hästviken, Norra Lindenäs och Hult. I delområdet Östanås har de flesta tillgång till kommunalt vatten, vilket sänker deras behovspoäng så pass att de hamnar utanför de mest prioriterade i kommunen.

I de kvarvarande 5 delområdena finns många likheter. Alla dessa områden ligger vid Vänerstrand. Alla delområden ligger inom område för hög skyddsnivå för hälsa- och miljö enligt Hammarö kommun. Inga av områdena ligger i närheten av skyddade vattendrag eller vattenförekomst enligt VISS. Eftersom det finns så många likheter mellan områdena kommer relativt små skillnader påverka prioriteringsordningen. Inga av dessa delområden sticker ut med ett stort behov, utan prioriteringen av dessa kan komma att falla på parametrar som inte fångas upp av parametrarna till behovspoängen.

En kommentar kring VA-planens utbyggnadsområden

Mörudden och Hästviken är utpekade i VA-planen som utbyggnadsområden. Dessa ska ha försetts med kommunalt VA senast 2026. Sedan dessa områden pekats ut antogs kommunens översiktsplan vari dessa områden uteblivit. Båda områdena tappar då poäng i "möjlighet" nu jämfört vid tiden för VA-planens antagande och ska rankas därefter. Dessutom har man i Hästviken tagit över en VA-stamledning och påbörjat dialog med de VA-föreningar som finns i närområdet kring ett kommunalt övertag eller ej.

Anteckningar från jämförelse mellan olika delområden

Delområdena ligger i samma turordning som i nuvarande VA-plan. Områden i kursiv text faller ur prioriteringslistan utifrån anledningar motiverade nedan.

22. Mörudden

Möruddens möjlighet till anslutning har minskat då området inte är med i kommunens översiktsplan. Närhet till EU-bad gör att detta område utmärker sig i denna gruppering. Antal bebyggda fastigheter 20st, 40 % permanentboende (enligt fastighetsdatabasen mars 2021).

21. Hästviken

I Hästviken har kommunen tagit över en VA-stamledning och påbörjat dialog med de privata VA-föreningar som finns i närområdet kring ett kommunalt övertag eller ej.

17. Södra Lindenäs

Nära nytt nät. Antal bebyggda fastigheter 25. 16 % permanentboende (enligt fastighetsdatabasen mars 2021)

18. Östanås

De flesta i Östanås har enskilda anslutningar till det kommunala dricksvattenätet. Risken för människors hälsa är betydligt lägre än för områden där enskilda vattenkällor kan påverkas av avloppsvatten. Behovet speglar därför inte behovssiffran utifrån den automatiskt generade betyget för behov.

11. Bena

Detaljplan tillåter inte WC-lösningar, ändock har WC-lösningar uppkommit i området. Mycket stor ekonomisk investering att ansluta detta område då det ligger så långt från befintligt verksamhetsområde (längst avstånd av alla områden). 40 fastigheter. 45% permanentboende (enligt fastighetsdatabasen mars 2021)

15. Södra Rud (Laxdalen)

Har länge prioriterats som nästa område och fanns med som etapp 4 av utbyggnaden av VA till Rud när utbyggnad påbörjades ca 2006. 15 år senare har området prioriterats ned av andra områden som fått förtur tack vare föreläggande från Länsstyrelsen i Värmland. Antal bebyggda fastigheter 39. Hög andel permanentboende 67% (enligt fastighetsdatabasen mars 2021).

16. Norra Lindenäs

Utbyggnad av VA har påbörjats.

19. Hult

Ingår i Hammarö kommuns översiktsplan. Planarbete har påbörjats för området.

14. Getingberget

Arrende med väldigt få permanentboende. Geotekniskt intressant delområde som ligger på sand vilket kan ge andra förutsättningar för enskilda vatten- och avloppslösningar gentemot de andra som ligger till största del på berg. Inga permanentboende enligt folkbokföringen januari 2020. Delar av området i närhet av EU-bad.